

Joan Roca de Vitals

ZOYA PHAN
**“EL MÓN NO SAP
QUÈ PASSA A BIRMÀNIA”**

PER EVA MILLET

“EL MUNDO NO SABE QUÉ PASA EN BIRMANIA”

“THE WORLD DOESN'T REALLY KNOW WHAT IS GOING ON IN BURMA”

Nascuda a Birmània fa 28 anys dins de l'ètnia karen, Zoya Phan és una jove activista compromesa amb el retorn de la democràcia al seu país. Birmània, anomenada oficialment Myanmar, és governada des de 1988 per una dictadura militar que reprimeix pràcticament tota dissidència i que està acusada de greus abusos contra els drets humans. L'any 1990, l'opositora Lliga Nacional per a la Democràcia (LND) va obtenir una victòria aclaparadora a les eleccions generals, però els militars van ignorar-ne els resultats. La líder de l'LND i premi Nobel de la Pau, Aung San Suu Kyi, confinada a casa seva durant tretze dels darrers dinou anys, va rebre el 2008 el Premi Internacional Catalunya, i Zoya Phan el va recollir en nom seu. Aquesta entrevista es va fer abans que Suu Kyi fos empresonada i jutjada, acusada d'haver violat les condicions de l'arrest domiciliari.

Nacida hace 28 años en Birmania y perteneciente a la etnia karen, Zoya Phan es una joven activista comprometida con la restauración de la democracia en su país natal. Birmania, cuyo nombre oficial es hoy Myanmar, está gobernada desde 1988 por una junta militar que acalla prácticamente todas las voces críticas y que ha sido acusada de graves crímenes contra los derechos humanos. En 1990, la Liga Nacional para la Democracia (LND), en la oposición, se alzó con un triunfo histórico en las elecciones generales, pero la junta militar desoyó el resultado. La líder de la LND y premio Nobel de la Paz Aung San Suu Kyi, que ha vivido confinada en su casa trece de los últimos diecinueve años, recibió en 2008 el Premio Internacional Catalunya. Zoya Phan lo recogió en su nombre. Esta entrevista se llevó a cabo antes de que Suu Kyi fuera encerrada en prisión y juzgada, acusada de violar las condiciones de su arresto domiciliario.

Born in Burma and a member of the Karen ethnic group, Zoya Phan is a young activist committed to bringing democracy back to her native country. Burma, now officially called Myanmar, has been ruled since 1988 by a military junta, which suppresses almost all dissent and stands accused of gross human rights abuses. In 1990, the opposition National League for Democracy (NLD) won a landslide victory in a general election, but the result was ignored by the military. The NLD leader and Nobel Peace Prize winner, Aung San Suu Kyi, who has spent thirteen of the past nineteen years under house arrest, was awarded the Premi Internacional Catalunya in 2008. Zoya Phan received the award in her name. This interview took place before Suu Kyi was imprisoned and brought to trial, charged with breaching the terms of her house arrest.

Va fugir del seu poble als 14 anys, quan l'exèrcit el va atacar. Com era la seva vida abans? Teníem una vida bastant tranquil·la, amb els meus pares, els meus germans i la meva germana. Jugàvem al riu o a la platja. Anàvem a la jungla a buscar flors silvestres, bolets, brots de bambú... El nostre poble era molt senzill, no tenia electricitat, però gaudíem molt de la vida. Vivíem a la nostra manera.

El seu pare era el secretari general de la Unió Nacional dels Karen, una de les minories ètniques de Birmània. Quin és l'estatus d'aquests grups allà? Són les víctimes prin-

Abandonó su pueblo con 14 años, cuando el ejército lo atacó. ¿Cómo era su vida antes de aquel suceso? Recuerdo llevar una existencia bastante plácida con mis padres, mis hermanos y mi hermana. Jugábamos en el río o en la playa. Íbamos a la selva en busca de flores silvestres, setas, cañas de bambú... Vivíamos en un entorno muy sencillo. No teníamos electricidad, pero éramos muy felices. Íbamos a la nuestra.

Su padre era el secretario general de la Unión Nacional Karen, una de las minorías étnicas de Birmania. ¿De qué consideración gozan? ¿Son las principales víctimas de la

You left your village at 14, when it was attacked by the army. What was your life like before those events? I remember we had quite a peaceful existence with my parents, my brothers and my sister. We would play in the river or by the beach. We would go into the jungle looking for forest flowers, mushrooms, bamboo shoots... Our village was very basic, with no electricity, but we enjoyed our life very much. We lived in our own way.

Your father was the General Secretary of the Karen National Union. The Karen are one of the ethnic minorities in Burma. What is the

cipals de la repressió del règim? Sí, sí que ho són. La dictadura considera els karen i els altres grups ètnics com a amenaces per al país i justifiquen la seva existència dient que, sense la junta militar, podrien comportar el trencament del país. En la història de Birmània hi ha hagut conflictes entre grups ètnics durant segles. El grup més nombrós són els birmans, relacionats ètnicament amb els tibetans i els xinesos, i que sempre han dominat els karen, els shan, els rakhine, els mon, els chin, els kachin i les altres minories. Quan els britànics van ocupar Birmània, van atorgar als karen un cert espai per viure, accés

repressió del règimen? Sí, así es. La dictadura actual ha tildado a los karen y a otros grupos étnicos de amenazas nacionales, y justifica su existencia diciendo que, sin los generales, estos grupos étnicos podrían traer consigo la ruptura del país. En la historia de Birmania abundan los conflictos entre grupos étnicos, hace siglos que se suceden. El grupo más numeroso son los birmanos, que están étnicamente emparentados con los tibetanos y con los chinos, y siempre han sometido a los karen, a los shan, a los rakhine, a los mon, a los chin, a los kachin y a otras minorías. La ocupación británica

status of these groups there? Are they the ones who suffer the most from the regime's repression? Yes, they are. The current dictatorship has identified the Karen and the other ethnic groups as threats to the country. And they justify their existence by saying that without them these ethnic groups would threaten to tear the country apart. In Burma's history we have centuries of conflicts between ethnic groups. The largest group is the Burman people, who are ethnically related to the Tibetans and the Chinese and have always dominated the Karen, Shan, Rakhine, Mon, Chin, Kachin and other mi-

a l'educació i a altres oportunitats, i durant la Segona Guerra Mundial els karen van ser aliats dels britànics, mentre que els birmans es van posar del costat dels japonesos. A canvi, els britànics ens van prometre un país independent o alguna mena d'autonomia, però ens van traïr. No van mantenir les promeses i van deixar Birmània en el desordre. Quan Birmània va obtenir la independència, els karen van ser perseguits, fins i tot durant la democràcia

Tenint en compte aquesta llarga història de tensions, aquest grup ètnic podria convertir-se en una amenaça per a l'estabilitat, si Bir-

ma abrió la puerta a los karen para que pudieran consolidarse, acceder a la educación y gozar de algunas oportunidades, y durante la Segunda Guerra Mundial los karen se aliaron con los británicos, mientras que los birmanos se pusieron del lado de los japoneses. A cambio, los británicos prometieron a los karen un país independiente o un cierto grado de autonomía, pero nos traicionaron. No cumplieron su palabra y dejaron el país hecho un desastre. Y después incluso de que Birmania lograra la independencia, se ha perseguido a los karen. Incluso en democracia.

norities. When the British occupied Burma, the Karen were given a little bit of settlement, education and other opportunities, and during the Second World War they were allies of the British while the Burman sided with the Japanese. In exchange, the British promised the Karen an independent country or some kind of autonomy, but we were betrayed. They didn't keep their promises and left Burma in a mess. And even when Burma won independence, even under democratic rule, the Karen were persecuted.

Given this long history of tensions, could this ethnic group become a threat to stability

mània esdevé mai un país democràtic? No, no ho crec pas. Les poblacions ètniques han mostrat sempre la voluntat de participar en un sistema federal a Birmània; estan compromeses amb la democràcia i amb els drets humans, a diferència del règim militar. En certa manera, l'opressió del règim ens ha fet sentir més units.

Com va convertir-se en representant d'Aung San Suu Kyi? Ha estat una font d'inspiració especial per a vostè? El 1988 hi va haver una insurrecció popular a Rangun i el règim la va esclafar. Molts dels estudiants i activistes democràtics que no van morir tirotejats

>>

A la vista de esta larga historia de conflictos, ¿podría esta etnia suponer una amenaza para la estabilidad si Birmania llega a convertirse en un país democrático? No, no lo creo. Las diferentes etnias siempre han demostrado su predisposición a participar en un sistema federal en Birmania; a diferencia del régimen militar, están comprometidas con la democracia y los derechos humanos. En cierto sentido, la opresión del régimen ha hecho que nos sintamos más unidos.

¿Cómo llegó a convertirse en representante de Aung San Suu Kyi? ¿Ha sido una fuente de inspiración especial para usted? En

>>

if Burma ever becomes a democratic country? No, I don't think so. The ethnic peoples have always showed a willingness to participate in a federal system in Burma; they are committed to democracy and human rights, unlike the military regime. In a way, all the oppression by the regime has made us feel more united.

How did you become a representative for Aung San Suu Kyi? Has she been a special inspiration for you? In 1988 a popular uprising started in Rangoon and was crushed by the regime. Many students and democracy activists who weren't gunned down fled to

>>

“Ja he sobreviscut tres intents d’assassinat”

<<

van fugir a la regió dels karen, on jo vivia. Entre aquests refugiats hi havia membres de l’LND, el partit d’Aung San Suu Kyi. Va ser aleshores que vaig veure per primera vegada una fotografia d’ella. Després de passar uns anys en un camp de refugiats a Tailàndia, on estàvem completament aïllats, vaig anar a la universitat a Londres. Allà vaig començar a participar en política i em vaig apuntar a la Burma Campaign UK. Un dia vaig anar a una manifestació davant de l’ambaixada birmana per commemorar el 60è aniversari d’Aung San Suu Kyi, i em van demanar que l’encapçalés. No m’hi podia negar... Vaig

<<

1988 se produjo un levantamiento popular en Rangún, y el régimen lo aplastó. Muchos estudiantes y activistas a favor de la democracia que no cayeron bajo los disparos huyeron hasta la región de los karen, donde yo vivía. Entre estos refugiados había miembros de la LND, el partido de Aung San Suu Kyi. Así fue como vi una fotografía suya por vez primera. Después de pasar unos años en un campo de refugiados en Tailandia en un aislamiento absoluto, fui a la universidad a Londres. Ahí empecé a interesarme por la política y me uní a la Burma Campaign UK. Un día asistí a una manifestación frente a la

conduir una multitud de més de 200 persones. Vaig anar aprenent més coses sobre el seu compromís amb la democràcia i els drets humans i el seu coratge. Mai no ens hem vist, però és sens dubte una de les meves principals fonts d’inspiració.

Fins a quin punt està aïllada en el seu arrest domiciliari? Està totalment i completament aïllada. Li han tallat el telèfon, li intercepten el correu... Té prohibit, fins i tot, comunicar-se amb la seva família, cosa que abans podia fer. L’arrest domiciliari actual, que va començar l’any 2003, és fins i tot pitjor que l’anterior.

embajada de Birmania para conmemorar el 60 cumpleaños de Aung San Suu Kyi, y me pidieron que la encabezara. No podía negarme... Dirigí a un grupo de más de 200 personas. Con el tiempo, fui sabiendo más sobre su compromiso con la democracia y los derechos humanos y sobre su valentía. No he estado nunca con ella, pero no cabe duda de que es una de mis grandes fuentes de inspiración.

¿Hasta qué punto está aislada en su arresto domiciliario? Está totalmente aislada. Le han cortado el teléfono, su correo está intervenido... En el pasado podía hablar con los

<<

the Karen area, where I lived. Among those refugees were members of the NLD, Aung San Suu Kyi’s party. That was when I saw a picture of her for the first time. After my years in a refugee camp in Thailand, where we were completely isolated, I went to the university in London. There I started to become involved in politics and subscribed to the “Burma Campaign UK”. One day I went to a demonstration in front of the Burmese embassy to mark Aung San Suu Kyi’s 65th birthday, and I was asked to lead it. I couldn’t refuse... I led a crowd of over 200 people. Then I learnt more about her com-

“Ya he sobrevivido a tres intentos de asesinato”

Malgrat l’aïllament i les activitats del règim per impedir la lliure comunicació, com amb la Llei sobre electrònica i les dures condemnes a presó de bloguistes, existeix un activisme en línia potent? Sí, internet ha esdevingut una de les eines més útils de la nostra lluita. Durant la Revolució de Safrà, l’any 2007, molts joves activistes van posar en marxa blogs i van enviar informació a l’exterior. Això no passava abans. Però és molt difícil utilitzar internet a Birmània. A vegades, la informació triga mesos a arribar al seu destí perquè s’ha de fer passar clandestinament per les fronteres, a través de la

miembros de su familia, pero ahora también lo tiene prohibido. Este nuevo arresto domiciliario, que se inició en 2003, es incluso peor que el anterior.

A pesar del aislamiento y de las actuaciones del régimen para impedir la libre comunicación, como la Ley de la Electrónica y las duras penas de prisión para los blogueros, ¿cuán importante es el activismo virtual?

Internet se ha convertido en un arma muy útil en esta lucha. Durante la Revolución del Azafrán de 2007, muchos jóvenes activistas abrieron blogs y comenzaron a enviar información al extranjero. Era la primera vez que

mitment to democracy and human rights and her courage. I’ve never met her, but she is obviously one of my main inspirations.

How isolated is she in her house-arrest ?

She is totally, completely isolated. Her phone is cut off, her post intercepted... She is even banned from communicating with her own family members, which is something she was allowed to do before. Her current house arrest, which started in 2003, is even worse than the previous one.

Despite the isolation and the actions of the regime to prevent free communication, such as the Electronics Act and the tough jail sen-

“I already survived three assassination attempts”

jungla... Les comunicacions són especialment dolentes a les zones de les minories ètniques, on el règim aïlla completament la gent. No hi ha escoles, no hi ha hospitals, no hi ha comunicacions... Quan la població local ha intentat construir escoles, el règim les ha destruïdes i ha matat els nens, els estudiants i la gent.

Creu que la crisi internacional actual tindrà un impacte negatiu en la lluita per la llibertat a Birmània? Sí, estic molt preocupada. La situació a Birmània empitjora cada vegada més, però el suport internacional no s'enforteix. Necessitem tenir-ne més. A Bir-

>>

algo así sucedía. Sin embargo, es muy difícil trabajar y utilizar internet en Birmania. A veces pasan meses antes de que la información llegue a su destinatario, porque ha de salir del país clandestinamente, a través de la selva... Las comunicaciones son especialmente malas en las zonas donde viven las minorías étnicas, pues ahí el régimen prácticamente ha conseguido aislar a la gente. No hay escuelas, ni hospitales, ni comunicaciones... Y cada vez que los habitantes de la zona han intentado abrir una escuela, el régimen la ha destruido y ha asesinado a los niños, a los estudiantes y a la gente.

¿Cree que la crisis internacional actual tendrá un impacto negativo en la lucha por la libertad en Birmania? Sí, estoy muy preocupada. La situación en Birmania es cada vez peor pero el apoyo internacional no se ha intensificado. En Birmania, la gente intenta hacer todo lo que está en su mano, lucha, como hicieron en 2007, pero el régimen yugula cada intento del pueblo de plantar cara. Y es sumamente decepcionante y frustrante ver la pasividad de la comunidad internacional.

¿Por qué cree que el mundo occidental no toma medidas más firmes para poner fin

>>

tences for bloggers, is there strong on-line activism? Yes, the Internet has become one of the very useful tools in our struggle. During the Saffron Revolution in 2007, lots of young activists started setting up blogs and sending information abroad. That didn't happen before. But it is very difficult to operate and use Internet in Burma. Sometimes the information takes months to reach its destination because it has to be smuggled across the borders, through the jungle...

Communications are especially bad in the ethnic areas, where the regime completely isolates people. There are no schools, no

hospitals, no communications... Even when the local people have tried to set up schools, the regime has destroyed those schools and killed the children, the students, and the people.

Do you think that the current international crisis is going to have a negative impact on the struggle for freedom in Burma? Yes, I am very worried. The situation in Burma is getting worse and worse but the international support is not getting stronger. We need to see more support. In Burma people try to do whatever they can, they fight back, like in 2007, but every time that people try to rise

>>

<<

mània la gent intenta fer tot allò que pot, tornen a lluitar, com l'any 2007, però quan intenten revoltar-se el règim els esclafa i és molt descoratjador, molt frustrant, veure la passivitat de la comunitat internacional.

Per què creu que el món occidental no pren una acció més ferma per aturar-ho?

Crec que el món realment no sap què està passant a Birmània, a causa de les limitacions sobre la premsa i el control del règim sobre els mitjans i la informació. A conseqüència d'això, la sensibilització és limitada i quan la gent no coneix bé una cosa, no sap què fer.

<<

a la situació? Creo que el mundo no sabe realmente lo que sucede en Birmania a causa de los límites que se impone a la prensa y por el control que ejerce el régimen sobre la información y los medios. Por lo tanto, el grado de concienciación es muy limitado, y cuando la gente apenas tiene información, tampoco sabe qué hacer.

¿Cree que el apoyo que China brinda al régimen militar explica en buena medida esta pasividad? Si hablamos de presión política por parte del Consejo de Seguridad de Naciones Unidas, sí. En el pasado han tratado el tema de Birmania, pero han sido incapaces

<<

up the regime cracks down on them and it is very disappointing, very frustrating, to see the passivity of the international community. **Why do you think that the Western world is not taking more determined action to stop it?** I think that the world doesn't really know what is going on in Burma because of the limits on the press and the regime's control over the media and information. Therefore, awareness-raising is very limited, and when people do not know that much they don't know what to do.

Do you think that the fact that China supports the military regime has a lot to do with

Considera que el suport que la Xina dona al règim militar explica en bona part la passivitat? Sí pel que fa a la pressió política des del Consell de Seguretat de Nacions Unides.

En el passat, van tractar el tema de Birmània, però no van ser capaços d'aprovar una resolució sobre Birmània perquè Rússia i la Xina la van vetar. La Xina és un dels principals suports del règim, políticament, econòmicament i militarment. Entre altres coses, li proporciona préstecs i li facilita armament.

La nova administració dels Estats Units s'ha pronunciat sobre la situació del seu país? Amb els governs anteriors, els Estats

de aprobar una resolució sobre Birmania por el veto de Rusia y de China. China es uno de los principales apoyos políticos, económicos y militares del régimen. Entre otras cosas, le proporciona créditos y armas.

¿Se ha pronunciado la nueva administración norteamericana a propósito de la situación de su país? Con los gobiernos anteriores, Estados Unidos fue uno de los países que más se manifestó a favor de la democracia en Birmania. Tanto la administración de Bill Clinton como la de George W. Bush impusieron sanciones. Es pronto para decir cómo va a afrontar Barack Obama esta si-

this passivity? In terms of political pressure from the UN Security Council, yes. They have discussed Burma in the past but they haven't been able to pass a resolution on Burma because it was vetoed by Russia and China. China is one of the main supporters of the regime politically, economically and militarily. Among other things, it provides loans and gives weapons.

Has the new US administration said anything regarding your country's situation? In the previous governments, the US has been one of the most vocal countries in favour of promoting democracy in Burma. Both Bill

Units van ser una de les veus més insistent a favor de la democràcia a Birmània. Tant l'administració de Bill Clinton com la de George W. Bush van imposar sancions. És massa aviat per parlar de com ho gestionarà Barack Obama, però crec que, en conjunt, la política nord-americana seguirà fermament compromesa amb els drets humans i la democràcia a Birmània.

Però no creu que les sancions afecten sempre els més febles? Les sancions que estem demanant tenen com a blanc la línia de flotació econòmica del règim. Sé, perquè ho he viscut personalment, que el règim mata amb

tuación, pero creo que, en líneas generales, la administración norteamericana seguirá apostando, con respecto a Birmania, por un compromiso firme con los derechos humanos y la democracia.

¿No cree, sin embargo, que las sanciones siempre afectan al más débil? Las sanciones que defendemos van contra la línea de flotación económica del régimen. Sé, porque lo he vivido en carne propia, que el régimen mata con armas que obtiene de inversiones extranjeras. Es fundamental que la comunidad internacional prohíba a las compañías invertir en Birmania hasta que tengamos una demo-

Clinton and George W. Bush's administrations imposed sanctions. It is too soon to say how Barack Obama is going to handle it, but I think that overall the policy of the US administration will remain strongly behind Burma in terms of their commitment to human rights and democracy.

But don't you think that sanctions always affect the weakest? The sanctions that we are calling for target the economic lifeline of the regime. I know, because I experienced it first hand, that the regime kills with weapons that it gets from foreign investments. It is very important for the international com-

armes que obté d'inversions estrangeres. És fonamental que la comunitat internacional prohibeixi a les companyies invertir a Birmània fins que tinguem una democràcia, perquè el règim compra armes i ataca els civils amb aquests diners.

El seu pare, Padoh Mahn Sha Lah Phan, va ser assassinat l'any passat a Tailàndia, on viuen molts refugiats birmans. Com és la relació entre els dos països? Durant el govern anterior, la política internacional de Tailàndia amb Birmània va ser nefasta: es basava exclusivament en l'economia. Donaven suport polític al règim i el defenien a les

cracia, porque el régimen utiliza ese dinero para comprar armas y atacar a los civiles.

Su padre, Padoh Mahn Sha Lah Phan, fue asesinado el año pasado en Tailandia, donde viven muchos refugiados birmanos. ¿Cómo es la relación entre ambos países? Con el gobierno anterior, la política exterior de Tailandia con respecto a Birmania era pésima; se regían por el interés económico. Apoyaban políticamente al régimen y lo defendían ante Naciones Unidas y la ASEAN. Que un agente del régimen pudiera viajar a Tailandia y asesinar a mi padre solamente fue posible por la anuencia del gobierno.

munity to ban companies from investing in Burma until we have democracy, because the regime uses this money to get weapons and attack civilians.

Your father, Padoh Mahn Sha Lah Phan, was assassinated last year in Thailand, where lots of Burmese refugees live. What is the relation between both countries like? In the previous government, Thailand's foreign's policy on Burma was so bad; it was based solely on the economy. They supported the regime politically and defended it at the UN and ASEAN. The fact that a regime agent could go and kill my father in Thailand

Nacions Unides i a l'ASEAN. Si un agent del règim va poder entrar a Tailàndia i matar el meu pare, va ser perquè el govern els va donar llum verda.

El seu pare sabia que la seva vida estava en perill? Sí que ho sabia. Quan el règim va elaborar una llista d'objectius, el meu pare hi era al capdamunt. Els van caldre tres anys per matar-lo. El van assassinar perquè creia en la democràcia i perquè era un dels líders ètnics que podien unificar les ètnies i els moviments democràtics. Jo també hi sóc, en aquesta llista d'objectius, d'una banda perquè sóc de l'ètnia karen i el règim ha endegat

>>

¿Sabía su padre que su vida corría peligro?

Sí, lo sabía. Cuando el régimen elaboró una lista de objetivos, mi padre figuraba en el primer lugar. Tardaron tres años en matarlo. Lo asesinaron porque creía en la democracia y porque era uno de los líderes étnicos que podía unir a todas las etnias y a los movimientos democráticos. Yo también estoy en esa lista de objetivos, en primer lugar porque pertenezco a la etnia karen y el régimen ha puesto en marcha una política de limpieza étnica contra nosotros, y, en segundo, porque soy una activista y, para el régimen, soy una amenaza para su gobierno militar. Ya he

>>

was because the government gave them the green light.

Did your father know his life was under threat? Yes, he knew. When the regime produced a hit list my father was at the top of it. It took them three years to kill him. They assassinated him because he believed in democracy and was one of the ethnic leaders that could unify the ethnic people and democratic movements. I am also on that hit list, firstly because I am an ethnic Karen and the regime is engaged in an ethnic-cleansing policy against us, and secondly because I am an activist and the regime has identified me

“El règim compra armes per atacar civils amb les inversions estrangeres”

“El régimen compra armas para atacar civiles con las inversiones extranjeras”

“The regime buys weapons and attack civilians with the money it gets from foreign investments”

as a threat to their military rule. I already survived three assassination attempts on the border between Thailand and Burma, and now I live in London where I feel safe. My father's murder in a way made me stronger than before because I know that I need to speak out more: I want to see democracy and human rights restored in Burma. I think the autonomous model you have in Spain is very inspiring: that is what we would like to see in Burma.

What is the status of your family after this loss? My older brother is stateless; he lives on the border between Thailand and Burma

>>

<<

una política de neteja ètnica contra nosaltres, i de l'altra perquè sóc una activista i el règim m'ha identificat com una amenaça per a la seva autoritat militar. Ja he sobreviscut tres intents d'assassinat a la frontera entre Tailàndia i Birmània, i ara visc a Londres, on em sento segura. L'assassinat del meu pare m'ha fet, d'alguna manera, més forta que abans, perquè sé que he de denunciar més la situació: vull que retornin la democràcia i dels drets humans a Birmània. Crec que el model autonòmic que teniu a Espanya és una molt bona font d'inspiració: és el que voldríem veure a Birmània.

<<

sobrevivido a tres intentos de asesinato en la frontera entre Tailandia y Birmania, y ahora vivo en Londres, donde me siento segura. En cierto sentido, el asesinato de mi padre me hizo más fuerte, pues ahora sé que no debo dejar de denunciar la situación: quiero vivir el retorno de la democracia y los derechos humanos a Birmania. Creo que el modelo autonómico que tienen en España es una buena fuente de inspiración, y es precisamente el modelo que nos gustaría ver en Birmania.

¿En qué situación se encuentra su familia después de esa pérdida? Mi hermano

Quina és la situació de la seva família després de la seva mort? El meu germà gran és apàtrida: viu sense passaport a la frontera entre Tailàndia i Birmània. El meu germà petit viu a Canadà (hi va anar gràcies al programa de reassentament de Nacions Unides), i tinc una germana a Anglaterra. La meva mare va morir l'any 2004. Quan ens van atacar el 1995, va tenir un atac de cor i no es va recuperar mai.

En un món global, què pot fer algú a Barcelona, per exemple, per ajudar Birmània? Com a individu pots millorar la sensibilització sobre el que està passant a Birmània ajudant

organitzacions com Burma Campaign UK o Birmania por la Paz. I escriviu, escriviu cartes als vostres polítics, als mitjans... Ara mateix, el govern espanyol no fa prou per impulsar els drets humans al meu país. A la Unió Europea hi ha diferents posicions segons els països. Alguns, com la Gran Bretanya, s'oposen fermament al règim de Birmània, mentre que d'altres, com França, se situen en una línia massa moderada. Espanya, de moment, és entremig, però voldríem que prengué una posició més clara i de més suport. ■

www.burmacampaign.co.uk
www.birmaniaporlapaz.org

mayor es apàtrida; vive en la frontera entre Tailandia y Birmania y carece de pasaporte. Mi hermano menor vive en Canadá (adonde fue gracias a un programa de reasentamiento de Naciones Unidas) y tengo una hermana en Inglaterra. Mi madre murió en 2004. Cuando nos atacaron en 1995, sufrió un infarto del que jamás se recuperó.

En un mundo global, ¿qué puede hacer alguien en Barcelona, por ejemplo, para ayudar a su país? Individualmente, puede concienciar a la gente acerca de lo que sucede en Birmania ayudando a organizaciones como Burma Campaign UK o Birmania por

la Paz. Escriban. Envíen cartas a sus políticos, a los medios de comunicación... El gobierno español actual no está haciendo lo suficiente para promover los derechos humanos en mi país. En la Unión Europea conviven varias posturas. Algunos países, como Gran Bretaña, se oponen abiertamente al régimen birmano mientras que otros, como Francia, han optado por una línea demasiado tibia. En la actualidad, España está en una tierra de nadie, pero queremos que se una a quienes apoyan una política más clara y decidida. ■

<<

with no passport. My younger brother lives in Canada (he went there through the UN resettlement programme), and I have a sister in England. My mother died in 2004. When we were attacked in 1995 she suffered a heart attack and never recovered.

In a global world, what can a person in Barcelona, for example, do to help your country? As an individual you can raise awareness about what is happening in Burma by helping organisations such as Burma Campaign UK or *Birmania por la paz*. Write. Write letters to your politicians, the media... Right now the Spanish government is not doing

enough to promote human rights in my country. In the European Union there is division between different countries. Some, like Britain, are strongly opposed to the Burmese regime, while others, such as France, take a line which is too discreet. Spain at the moment is in between, and we want it to join a more supportive, clear line. ■